

ग्रामीण भागातील पिण्याच्या पाण्याची
टंचाई-परिस्थिती निवारणार्थ ध्यावयाच्या
उपाययोजनांबाबत करावयाची कार्यवाही.

233-

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: टंचाई-१०९९/प्र.क्र.१२/पापु-१४,
संचालक, मुंबई-४०००३२, दिनांक:- ३ फेब्रुवारी, १९९९.

संदर्भ:- शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंचारण विभाग क्रमांक: टंचाई-१०९४/प्र.क्र.८५/४३
दिनांक:- ८.४.१९९४.

प्रस्तावना -

राज्यातील पिण्याच्या पाण्याची समस्या सोडविण्याच्या कारभार गती देण्याच्या
दृष्टीने, "पाणी पुरवठा व स्वच्छता" या स्वतंत्र विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. दरवर्षी
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या शासन निर्णयानुसार घेण्यात येतात. पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई
निवारणार्थ ध्यावयाच्या उपाययोजनांबाबत कोणताही संक्रम निर्माण होऊ नये म्हणून या
शिनामाकडून स्वतंत्र सूचना निर्गमित करण्याची याच शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

दर जिल्ह्यात स्पष्ट केल्याप्रमाणे ग्रामीण भागातील पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई
निवारणार्थ ध्यावयाच्या उपाययोजनांबाबत संदर्भात नमूद केलेले आदेश अधिष्ठापित करून शासन
आता खालीलप्रमाणे आदेश निर्गमित करित आहे.

(1) जिल्ह्यात दर वर्षी पावसाळा संपल्यानंतर जिल्ह्याच्या परिषद भूयैज्ञानिक,
नृजल संरक्षण व विकास संरचना यांनी त्यांच्या सहाय्यक भूयैज्ञानिकांच्या मदतीने खालील
बाबींचा अभ्यास करून पुढील उन्हाळ्यात जिल्ह्यातील पाणी टंचाई भासण्याची शक्यता असणा-
ऱ्या गावांची/वाड्यांची सांख्यिकीतय यादी तयार करावी.

- १) संबंधित भागातील सरासरी वार्षिक पर्जन्यमान.
- २) चालू पावसाळ्यात पर्जन्यमानातील फरक.
- ३) संबंधित भागातील विविध विहिरींच्या माहितीवरून गुजलाच्या पातळीमधील
ओढळलेला फरक.
- ४) संबंधित गावांच्या/वाड्यांच्या १.५ कि.मी.च्या परिसरातील सार्वजनिक
उद्भवातून दरडोई वरदिवशी २० मीटरपेक्षा कमी पाणी उपलब्ध होण्याची
शक्यता.

सदरह यादी तयार करताना संबंधित गावांत/वाड्यांत उपलब्ध असलेली पाणी
पुरवठ्याची सर्व साधने व त्यांची सध्यास्थिती याबाबतची तपशिलवार माहिती सोबतच्या प्रपत्र

सदरह यादी तयार करताना यादी. सदर यादी व माहिती तयार केल्यानंतर ती संबंधित

१) शासनाच्या ३१.०३.१९९९

२) विभाग/शाखा

३) क्रमक क्र.

उप मुख्या. अ. / मुख्या. अ.

तहसिलदार व गट विकास अधिकारी, पंध्यात समिती यांच्या संयुक्त अध्यक्षत्वामध्ये जिल्हाधिका-
यांकडे पाठवावी. जिल्हाधिका-यांनी त्यावर खालील कार्ये करणे आवश्यक आहे :-

(अ) ज्या गावांत/वाड्यांत निम्न उद्भव असलेली सार्वजनिक पाणी पुरवठ्याची साधने आहेत व सहायक मूल्यांकनाच्या आहवालांनुसार पाणी पंपच्या उद्भित काळात किंवा पुढील उन्हाळ्यात सदर सार्वजनिक उद्भितातील निष्ठाच्या पाण्याच्या प्रमाणावर विपरीत परिणाम होण्याची व पर्यायाने पाण्याची टंचाई भासण्याची शक्यता आहे, किंवा जिल्हाधिका-यांनी महाराष्ट्र मूजल (पिण्याच्या पाण्याच्या प्रयोजनासाठी विनियमन) अधिनियम, १९९३ च्या कलम ४ अन्वये पिण्याच्या पाण्याची टंचाई जाहीर करण्याबाबत विचार करावा. ज्या गावांत/वाड्यांत वरीलप्रमाणे पिण्याच्या पाण्याची टंचाई जाहीर करण्यात येईल अशा गावांची जिल्हाधिका-यांनी सर्वप्रथम सार्वजनिक उद्भितातील पाण्यावर संलग्न बुद्धिशुद्ध शोधपिण्याच्या दृष्टीने सदर अधिनियमातील कलम ५ अंतर्गत, प्रतिबंधात्मक कार्यवाही करावी. ही उपाययोजना करताना संबंधित गावांत/वाड्यांत पाण्याची टंचाई ग्राहक्यास, म्हणजेच वरडोई दरादेवशी पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता २० लिटर्स पेक्षा कमी झाल्यास, जिल्हाधिकारी यांना या सारणी निर्णयातील पुढील सूचनांप्रमाणे तेथे उपयुक्त टंचाई निवारक उपाययोजना घेण्याचे अधिकार राहतील.

(ब) ज्या गावांत/वाड्यांत सद्यस्थितीत कोणतेही पाणी पुरवठ्याचे उद्भव नाहीत किंवा अस्तित्वात असलेला उद्भव जैविक/रासायनिकदृष्ट्या प्रदूषित आहे अशी गावे राजीव गांधी पेयजल अभियानांतर्गत सर्वेक्षणात "सार्वजनिक उद्भव नसलेल्या गावांच्या/वाड्यांच्या संदर्भात" किंवा "जैविक/रासायनिकदृष्ट्या प्रदूषित पाणी पुरवठा" होत असलेल्या गावांच्या/वाड्यांच्या संदर्भात" देखील मोडतील अशी अपेक्षा आहे. अशा गावे/वाड्या प्रघटित अवस्थानुसार ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत सर्वोच्च अग्रक्रमाने योजनांतर्गत तरतुदीतून उपयुक्त नियमित पाणी पुरवठा योजना घेण्यास पात्र असतात. अशा गावांच्या/वाड्यांच्या समावेश संभाव्य टंचाईच्या गावांच्या/वाड्यांच्या यादीत असल्यास तेथे पाणी टंचाई सुरु होण्यापूर्वीच नियमित ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांखालील योजनांतर्गत तरतुदीनुसार निधीच्या उपलब्धतेनुसार साधी पिहीर, विंघण विहिरी किंवा नळ पाणी पुरवठा योजना यापैकी किमान खर्चाची योजना सर्वोच्च अग्रक्रमाने राबविण्यासाठी प्रयत्न करावेत. तसे शाळा, मजदारासह अशा गावांत/वाड्यांत पुढील सूचनांना अनुसरून खालील कार्ये करणे आवश्यक आहे :-

(१) वरीलप्रमाणे पाणी टंचाई भासण्याची शक्यता असणाऱ्या गावे/वाड्यां निविष्ट झाल्यानंतर एकवरील सदर पाणी टंचाई ज्या कालावधीत भासणार आहे, त्या संपूर्ण कालावधीसाठी पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निवारण करण्याकरिता आपल्या जिल्ह्याने टंचाई कृती आराखडे संबंधित जिल्हाधिका-यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व प्रमुख मूल्यांकन, मूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांच्याशी विचारविनिमय करून या शासन निर्णयातील पुढील सूचनांना अनुसरून (१) ऑक्टोबर ते डिसेंबर (२) जानेवारी ते मार्च आणि (३) एप्रिल ते जून, अशा तीन स्वतंत्र मागात तयार करावेत व आराखड्यातील घटकांच्या कामांकरिता आवश्यक अनुदानाचे नियोजन आर्थिक वर्षानिहाय करण्यात यावे. संबंधित टंचाईग्रस्त गावे/वाड्यांसाठी टंचाई निवारणाकरिता खालील अनुक्रमे उपाययोजनांपैकी योग्य

त्या उपाययोजनांची निवड करण्याची कार्यवाही वरील तीनही अधिका-यांशी विचारविनिमय करून व प्रमत्र (अ) व (ब) मधील माहितीचा विचार करून करण्याची आहे:-

- १) बुडक्या घेणे.
- २) विहिरी खोल करणे/विहिरीतील गाळ काढणे.
- ३) खाजगी विहिरींचे अधिग्रहण करणे.
- ४) टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणीपुरवठा करणे.
- ५) प्रगतीपथावरील पाणीपुरवठा योजनांची कामे तातडीने पूर्ण करणे.
- ६) नळ योजनांची विशेष सुरुस्ती करणे.
- ७) विघण विहिरींची विशेष सुरुस्ती करणे.
- ८) विघण विहिरी घेणे.
- ९) तात्पुरत्या पुरक नळ योजना घेणे.

पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणासाठी करावयाच्या तातडीच्या उपाययोजना ठरवितांना त्यास होणारा खर्च, त्याचा सविश्वात होणारा फायदा, तसेच त्या उपाययोजना कार्यान्वित करण्यासाठी लागणारा वेळ या बाबींचा प्रमुख्याने विचार करण्यात यावा. टंचाई निवारण उपाययोजनांची निवड करताना ती उपलब्ध माहिती, तोंड द्यावयाचा एकूण टंचाई कालावधी व स्थानिक परिस्थितीचा विचार करता, किमान खर्चाची असावी याची दक्षता घेण्यात यावी. साधारणतः तयार केलेल्या टंचाई कृती आराखड्याच्या कार्यान्वयनाचे सविनय जिल्हाधिका-यांकडे राहिल.

(III) वरील परिच्छेद क्रमांक (II) मध्ये नमूद केलेल्या टंचाई निवारण उपाययोजनांपैकी प्रथम चार आकस्मिक उपाययोजना म्हणजे टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणी पुरवठा करणे, बुडक्या घेणे, विहिरी खोल करणे/गाळ काढणे खाजगी विहिरींचे अधिग्रहण करणे यासारखे या विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक:टंचाई-३०९९/प्र.क्र.१३/पापु-१४ दिनांक १.०२.९९ अन्वये निर्गमित केलेल्या स्वतंत्र आदेश प्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

क्रमांक ५ ते ९ येथील उपाययोजनांबाबत शासन खालीलप्रमाणे स्थायी आदेश देत आहे :-

(१) प्रगतीपथावरील पाणीपुरवठा योजना गतिमान करून पाणीपुरवठा सुरू करणे :-

पिण्याच्या पाण्याची टंचाई निर्माण झालेल्या अथवा संभाव्य असलेल्या गावांत/वाड्यांत पूर्वी हाती घेण्यात आलेली नळ योजनांची/साध्या विहिरींची कामे प्रगतीपथावर असल्यास, ती कामे संबंधित कार्यक्रमांतर्गत मंजूर निधीचा सर्वोच्च प्राधान्याने विनियोग करून गतिमान करून अशा योजना लवकरात लवकर कार्यान्वित करण्यात याव्यात, जेणेकरून, ग्रामीण जनतेस त्यातून पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देता येईल व पाणी टंचाईवर मात करता येईल. शासन या संदर्भात असे आदेश देत आहे की, उपलब्ध योजनांतर्गत तरतूदींचा सर्वोच्च प्राधान्याने विनियोग संभाव्य टंचाईच्या गावांतील/वाड्यांतील प्रगतीपथावरील पाणीपुरवठा योजनांवर करण्यात यावा जेणेकरून, उपलब्ध योजनांतर्गत निधीचा अधिकधिक उपयोग टंचाईवर मात करण्याच्या दृष्टीने होऊ शकेल.

(२) नळ पाणीपुरवठा योजनांची विशेष दुरुस्ती करणे:-

(i) नळ योजनांच्या विशेष दुरुस्ती या मदरी नळ योजनांतील पंपिंग मशिनरी फार जुनी झाल्यामुळे नविन पंपिंग मशिनरी बसविणे, जुने झालेले पाईप बदलणे, पाणी साठवण टाकीची मोठी गळती दुरुस्त करणे, उन्हाळ्यात उद्भवणाऱ्या पाणी कमी झाल्यास, उद्भवणाऱ्या खोली वाढविणे/इन्वेल (उमे/आडवे) बोकड करून उद्भवणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण वाढविणे, नळ कोठ्याच्या दुरुस्ती करणे इ. कामे मोडतील .

(ii) शासनाने शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्रमांक:ग्रापापु-१०९३/सीआर-८३१/३९-अ, दिनांक ११ जानेवारी १९९४ अन्वये जिल्ह्यातील सर्व पूर्ण व क्रियान्वित पाणीपुरवठा साधनांचे नियमित सर्वेक्षण करण्याबाबतचे आदेश दिलेले आहेत. सदर सर्वेक्षण दरवर्षी सर्वसाधारणपणे ऑक्टोबर महिन्यात करावयाचे असून सदर सर्वेक्षण गतीत माहितीच्या आधारावर तसेच प्रपत्र (अ) व (ब) मधील माहितीचा विचार करता टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट कोणकोणत्या गावांत/वाड्यांत अस्तित्वात असलेल्या नळ योजनांची दुरुस्ती करून पाणी पुरवठा चालू करून संभाव्य टंचाईतोंड देता येईल हे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद, कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र पीपल प्राधिकरण यांच्याशी विचारविनिमय करून करावे.

(iii) त्यानंतर ज्या गावांत/वाड्यांत नळ योजनांची विशेष दुरुस्ती करून संभाव्य टंचाईत तोंड देण्याचे प्रस्तावित असेल अशा गावांत/वाड्यांत सदरील विशेष दुरुस्तीचे काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार जिल्हा देशमाल व दुरुस्ती निधीतून घेता येईल किंवा कसे हे प्रथम पडताळून पहाण्यात यावे. जी कामे हाती घेण्यासाठी जिल्हा देशमाल व दुरुस्ती निधीत रक्कम उपलब्ध असेल ती कामे शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्रमांक:ग्रापापु-१०९३/सीआर-६११/३९-अ, दिनांक १८ ऑक्टोबर १९९३ च्या परिशिष्ट (६) मधील सूचनेनुसार जिल्हा परिषदे अंतर्गत सक्षम प्राधिका-यांच्या मंजूरीने जिल्हा देशमाल व दुरुस्ती निधीतून घ्यावीत. जिल्हा देशमाल व दुरुस्ती निधीतून घेवढ्या नळ योजनांची विशेष दुरुस्ती करणे शक्य आहे, याचे नियोजन करीलप्रमाणे केल्यानंतर टंचाई कृती आराखड्यातील इतर नळ योजनांची विशेष दुरुस्ती याबाबतचे प्रस्ताव मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांनी संवधित जिल्हाधिकारी यांच्याकडे शोषतच्या प्रपत्र (क) मध्ये दाखविलेल्या प्रमाणपत्रांसह प्रशासकिय मंजूरीसाठी पाठवावेत. जिल्हाधिका-यांनी सदर कामे जिल्हा देशमाल व दुरुस्ती निधीतून घेणे शक्य नाही याची खात्री पटवून घेतल्यानंतर अशा दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकांना खालीलप्रमाणे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करावी. अथवा प्रस्ताव मान्यतेसाठी दिमागीय आयुक्ताना सादर करावेत:-

(अ) रु. ५ लाख खर्चापर्यंतच्या विशेष दुरुस्त्या- जिल्हाधिकारी.

(ब) रु. ५ लाखापेक्षा अधिक किमतीच्या विशेष दुरुस्त्या (अमर्यादित)-
विभागीय आयुक्त.

(iv) नळ योजनांच्या विशेष दुरुस्तीचे प्रस्ताव मंजूर करताना प्रस्तावासोबत खालील मुद्यांची पूर्तता झालेली आहे किंवा कसे याकडे संबंधितांनी कटाक्षाने लक्ष न्यावे:-

(अ) संबंधित उप अभियंता, पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिवहन/महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण उप विभाग यांनी स्वतः निरीक्षण करून घ्यावयाचा सार्वट निरीक्षण अहवाल.

(ब) विशेष दुरुस्तीची सविस्तर अंदाजपत्रके (विशेष दुरुस्तीवरील प्रस्तावित खर्च फाजवी आहे किंवा कसे याबाबतची खात्री अंदाजपत्रकाची पडताळणी करून करणे आवश्यक आहे.)

(क) विशेष दुरुस्ती कोणत्या परिस्थितीमुळे उत्पन्नली त्याची कारणनिमांसा उवा, योजनेच्या कामांच्या अंमलबजावणीमध्ये उणीवा होत्या किंवा कसे, योजनेच्या व्यवस्थापनेत हलगर्जीपणा इत्यादी.

(ड) जिल्हा वेळमाल व दुरुस्ती निधीतून सदर विशेष दुरुस्तीचा खर्च करता येईल किंवा कसे याबाबत सदर निधीतील शिल्लक रकमेच्या तपशिलासह सुस्पष्ट अभिप्राय (जिल्हा वेळमाल व दुरुस्ती निधीतून विशेष दुरुस्तीचे काम हाती घेणे शक्य नसल्यास याबाबतची कारणनिमांसा व प्रपत्र (क) मध्ये दर्शविल्यानुसार प्रमाणपत्र).

(व) नळ योजनांच्या विशेष दुरुस्तीची कामे हाताळण्याची कार्यपद्धती सोबतच्या प्रपत्र (ड) मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे राहिल.

(vi) ज्या नळ योजनांच्या विशेष दुरुस्ती जिल्हा वेळमाल व दुरुस्ती निधीतून करणे शक्य नाही अशा विशेष दुरुस्तीच्या कामावरील संभाव्य खर्चाचा संबंधित जिल्हाधिका-यांनी आढावा घेऊन आवश्यक निधीबाबतची संज्ञावापर मागणी सोबतच्या निधी मागणी प्रपत्र-३ मध्ये शासनाकडे सत्पर पाठवावी. विशेष दुरुस्ती अभावी पाणी टंचाईस तोंड देण्यासाठी इतर महत्त्व उपाययोजना घ्याव्या लागणार नाहीत हे कटाक्षाने पहाण्यात यावे.

(३) विधण विहिरींची विशेष दुरुस्ती :-

(i) विधण विहिरींची विशेष दुरुस्ती या संज्ञेमध्ये ज्या बाबींचा समावेश होतो, त्यात पाईप लाईन बदलणे, पाईप वाडविणे, गाळ काढणे (फ्लशिंग), सुटलेले जॉइंट्स दुरुस्त करणे, विद्युत पंपबदलणे/दुरुस्ती करणे या सर्व बाबींचा समावेश होतो.

(ii) ज्या गावांत/वाड्यांत विधण विहिरी अशा मोठ्या दुरुस्तीअभावी बंद पडल्यामुळे टंचाई भासत असेल आणि त्यांची विशेष दुरुस्ती केल्यास, संबंधित गावांत/वाड्यांत सुरक्षितपणे पाणी पुरवठा करणे शक्य असेल अशा विधण विहिरींची विशेष दुरुस्तीची कामे जिल्हा परिषदेच्या वेळमाल व दुरुस्ती पथकाकडून उप अभियंता (यांत्रिकी), मुख्य सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, जिल्हा परिवहन यांच्या मार्गदर्शनाखाली दिनाविलंब करून घेण्यात यावी.

(iii) विधण विहिरींची दुरुस्तीवरील खर्च प्रथम जिल्हा परिवहानी त्यांच्या स्वतःच्या उत्पन्नाच्या अंदाजपत्रकात तरिच योजनेअंतर्गत विधण विहिरीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी नियमितपणे केलेल्या तरतुदीतून करावा. सदर निधी अपुरा पडल्यास, मुख्य

कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी विधेय विहिरीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी जिल्हा वेधमाला व दुरुस्ती निधीतून खर्च करावा. त्या उपरही निधी आवश्यक असल्यास, जिल्हा परिषद मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाकडून जिल्हाधिका-यांना उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या योजनेतर तरतुदीतून आवश्यकतेनुसार निधी अशा विधेय विहिरीची विशेष दुरुस्तीसाठी उपलब्ध करून देण्याकरीता जिल्हाधिका-यांकडे प्रस्ताव प्रपत्र (ई) मधील प्रमाणपत्रासह पाठवावा. जिल्हाधिका-यांनी असा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्तावात अंतर्भूत विशेष दुरुस्तीची कामे टंचाई आराखड्यात समाविष्ट असल्याची खात्री करून त्या कामासाठी जिल्हा परिषदेच्या स्तरावर निधी उपलब्ध करून देणे शक्य नाही, याची आधी पडताळणी करावी व त्यानंतर आवश्यकतेनुसार योजनेतर निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना वितरीत करावा. टंचाई भूमी आराखड्यात समाविष्ट गावांत/वाड्यांत विधेय विहिरीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी जिल्हाधिका-यांनी या विभागाकडून योजनेतर निधी मिळविण्यासाठी निधी भागणी प्रपत्र - II मध्ये माहिती शासनास सादर करावी.

(४) विधेय विहिरी :-

(i) टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट ज्या गावांत/वाड्यांत पाणीपुरवठा करण्याकरीता उपयुक्त योजना म्हणून प्रपत्र (अ) व (ब) मध्ये विधेय विहिरी घेण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले असेल, अशा गावांत/वाड्यांत टंचाई कालावधीत विधेय विहिरीचा कार्यक्रम खालील निकषांप्रमाणे राबविण्यात यावा :-

अ) गावांत शेवटच्या जनगणनेनुसार २०० लोकसंख्येमागे १ विधेय विहिर अनुज्ञेय राहिल. या तत्वास अनुसरून गावाच्या लोकसंख्येचा आणि पूर्वी घेतलेल्या आणि सद्यस्थितीत जिवंत विधेय विहिरीच्या संख्येचा विचार करून नवीन विधेय विहिरी मंजूर करण्याबाबत विचार करण्यात यावा.

ब) वाड्यांची लोकसंख्या शेवटच्या जनगणनेनुसार किमान ५० असल्यास, १ विधेय विहिरी अनुज्ञेय राहिल मात्र - -

- - सदर वाडीच्या ०.५ कि.मी. अंतराच्या परिसरात कोणतीही पिण्याच्या पाण्याचा सार्वजनिक उद्भव असू नये.
- - सदर वाडी कायम स्वरूपाची असून तिचा समावेश शेवटच्या जनगणने मध्ये वाडी म्हणून असावा. (जनगणनेच्या पुस्तिकेत वाडीचा निर्देश नसल्यास, जिल्हाधिका-यांनी सदर वाडी कायम स्वरूपाची आहे किंवा ती शेवटच्या जनगणनेनंतर कायम स्वरूपाची अस्तित्वात आली आहे असे प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.)
- - मोठ्या खातेदारांच्या खाजगी वस्त्यांसाठी विधेय विहिरी घेण्यात येऊ नयेत.

(ii) टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट गावांत/वाड्यांत या विभागाकडून उपलब्ध होणा-या योजनेतर अनुदानातून विधेय विहिर मंजूर करण्याचे अधिकार जिल्हाधिका-यांना राहतील. टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट गावांत/वाड्यांत टंचाई निवारणार्थ विधेय विहिरी मंजूर करण्यापूर्वी सोबत जोडलेल्या प्रपत्र (ब) मध्ये सहाय्यक भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांनी क्षेत्रीय तपासणीअंती संबंधित गावे/वाड्यांसाठी किमान खर्चाची व तांत्रिक

दृष्ट्या शक्य उपाययोजना म्हणून विधेय विहिरीची शिफारस योग्य रित्या केली आहे याची खात्री जिल्हाधिकाऱ्यांनी संबंधित उप विभागीय अधिकारी (किंवा तत्सम महसूल खात्याचा जिल्हाधिकारी यांनी प्राधिकृत केलेला अधिकारी) यांच्या मार्फत न झुकता करावयाचे आहे. तसेच तसे जिल्हाधिकारी यांना संबंधित गावांत/वाड्यांत घर नमूद केलेल्या निकषांचा विचार करून विधेय विहिरी घेण्याबाबत निर्णय घ्यावयाचा आहे.

(iii) टंचाई कृती आराखड्यातील ज्या गावांत/वाड्यांत बरील प्रमाणे विधेय विहिरी घेण्यास जिल्हाधिकाऱ्यांनी मान्यता दिलेली असेल अशा गावांपैकी/वाड्यांपैकी जी गावे/वाड्या "राज्यीव गांधी येथील अभियानांतर्गत" सर्वेक्षणानुसार व शासन परिपत्रक ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्रमांक:ग्रापापु-१०९३/सीआर-६८७/३९-अ, दिनांक ३० जून १९९३ अन्वये सभस्यग्रस्त गावांच्या/वाड्यांच्या ठरविलेल्या अप्रक्रमाप्रमाणे, उच्च प्राथम्यक्रम असलेल्या वर्गीकरणात मोडतात अशा किती गावांत/वाड्यांत, नियमित प्राप्ती पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत जिल्हात उपलब्ध असलेल्या योजनांतर्गत तरतुदीतून किंवा संबंधित मतदार संघातील आधारांच्या सहमतीने स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत तरतुदीतून, विधेय विहिरी घेता येतील हे जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हा परिषदच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी व बरिष्ठ भूदेहाधिकारी, मूलजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांच्याशी सल्लामसलत करून ठरवावे व फक्त ठरलेल्या विधेय विहिरीसाठी सोबतच्या निधी मागणी प्रमत्र - III मध्ये शासनाकडून योजनेतर तरतुदीची मागणी करावी.

(iv) प्रत्येक जिल्ह्यांना आवश्यकतेनुसार विधेय यंत्रे पुरविण्याची व्यवस्था, संचालक, मूलजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे यांच्या कडून करण्यात येईल.

(५) तात्पुरत्या पुरक नळ योजना :-

(i) टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट असलेल्या गावांत/वाड्यांत पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न खाजगी विहीर अधिग्रहीत करून/विहिरीचा गाळ काढून/विहीर खोल करून/बुडक्या घेऊन/विधेय विहिरी घेऊन/नळ योजनेची विशेष बुरुस्ती करून किंवा विधेय विहिरीची विशेष बुरुस्ती करून सुटत नसेल आणि गावांतील/वाड्यांतील अस्तित्वात असलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनेचे उन्मव कमी झालेले/आटले असल्यामुळे तेथे पाणी टंचाई मोसल असले तर तेथे तात्पुरत्या पुरक नळ योजना घेण्याबाबत विचार करण्यात यावा. मात्र असे करताच प्रस्तावित तात्पुरत्या पुरक नळ योजनांवरील संभाव्य खर्च सधर गावांत/वाड्यांत टेंकरने पाणीपुरवठा करायचा झाल्यास, त्यावरील होणा-या संबंधित संभाव्य खर्चापेक्षा कमी असेल तरच तेथे तात्पुरत्या पुरक नळ योजना घेण्यात याव्यात.

(ii) तात्पुरत्या पुरक नळ योजनांना मंजूरी देण्याकरिता अधिकार खालीलप्रमाणे राहतील :-

- अ) अंदाजित किंमत रुपये ५ लाखांपर्यंत — जिल्हाधिकारी.
- ब) अंदाजित किंमत रुपये ५ लाखांपेक्षा जास्त — विभागीय आयुक्त.

(iii) तात्पुरत्या पुरक योजना मंजूर करताना खालील अटींची पूर्तता होणे किंवा कसे हे पाहणे मंजूरी अधिकाऱ्यांवर बंधनकारक राहिल :-

एच-1243(४)(1200-2-99)4.

अ) कार्यान्वित असलेल्या नळ पाणीपुरवठा योजनेचा उद्भव कमी पडत असेल अथवा पूर्ण आटला असेल तरच तात्पुरती पूरक पाणीपुरवठा योजना हाती घेण्यात यावी. मात्र तात्पुरत्या पूरक पाणी पुरवठा योजनेसाठी प्रस्तावित नवीन उद्भव कार्यान्वित असलेल्या नळ पाणी पुरवठा योजनेपासून २ कि.मी. च्या आत असावा.

ब) पूरक उद्भव शक्यतो शासकिय घेण्यात यावा. शासकिय उद्भव नसल्यासच याकरिता खाजगी विहिरी अधिग्रहीत करण्यात याव्यात.

क) टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणीपुरवठा करण्यापेक्षा तात्पुरती पूरक योजना कमी खर्चाची असेल तरच ती घेण्यात यावी.

ख) मूळ क्रियान्वित नळ पाणीपुरवठा योजना स्थानिकस्तर असल्यास, अथवा राज्यस्तर असून हस्तांतरित असल्यास त्यासाठी तात्पुरत्या पूरक नळ योजना घेण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात यावी. अहस्तांतरित राज्यस्तर नळ पाणीपुरवठा योजनांच्या संवर्भातील तात्पुरत्या पूरक नळ योजना घेण्याची कार्यवाही संबंधित परिसर अभियंत्रिकी बांधकाम विभागाने करावी.

ड) अंदाजपत्रकीय किंमत कमी करण्याच्या दृष्टीने तात्पुरत्या नळ योजना जी यंत्रणा राबविणार असेल त्या यंत्रणेकडे उपलब्ध असलेल्या जुन्या वा वापरण्यास योग्य असलेली पाईप व पंपिंग मशिनरी उपयोगात आणावी. तसेच नवीन उद्भव शक्यतो जेथे हलॅपेट्रिक लाईट उपलब्ध आहेत तेथे घ्यावा. जेणेकरून, विजेच्या खर्चात घट होऊ शकेल.

ई) पावसाळा सुरु झाल्यानंतर पाईप/पंपिंग मशिनरी काढून घ्यावी. तसेच संबंधित कार्यालयात तशी नोंद घेण्यात यावी.

(iv) सर्वसाधारणपणे रुपये ५ लाखापेक्षा जास्त खर्चाच्या तात्पुरत्या पूरक नळ योजना हाती घेण्याची गरज पडू नये असे शासनास वाटते. कारण मूळ त्यापेक्षा अधिक किंमतीची तात्पुरती पूरक नळ योजना घ्यावयाची असल्यास, जवळ जवळ प्रत्येक प्रकरणी अशा योजनेपेक्षा संबंधित भागात टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणीपुरवठा करणे कमी खर्चाचे राहील. अर्थात रुपये ५ लाखापेक्षा जास्त खर्चाची पूरक योजना मंजूर करताना विभागीय आयुक्तांनी विशेष काळजी घ्यावी.

(v) येथे असे स्पष्ट करण्यात येते की, तातडीच्या/तात्पुरत्या नळ पाणी पुरवठा योजना घेण्यावर बंदी असून फक्त घरीलप्रमाणे तात्पुरत्या पूरक नळ योजना टंचाई कालावधी पुरत्या अनुज्ञेय आहेत. अर्थात, तात्पुरत्या नळ योजना फक्त जेथे पूर्वी कार्यान्वित नळ पाणीपुरवठा योजना आहे व ज्याचा मूळ उद्भव आटला आहे किंवा कमी पडत आहे, फक्त त्याच ठिकाणी घेता येईल.

(vi) टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट तात्पुरत्या पूरक नळ योजनांसाठी आवश्यक निधीची मागणी जिल्हाधिका-यांनी सोबतच्या निधी मागणी प्रपत्र (iv) मध्ये या विभागाकडे करावी.

(TV) (अ) टंचाई कार्यक्रमांतर्गत खालील उपाययोजनांसाठी निधी पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाकडे, "२२४५-नैसर्गिक आपत्ती निवारणासाठी सहाय्य" या लेखाशिर्षखाली उपलब्ध करून देण्यात येईल.

- १) मुरुब्बा घेणे.
- २) विहिरी खोल करणे इ.
- ३) खाजगी विहिरींचे अधिग्रहण करणे.
- ४) टँकर/बैलगाडीद्वारे पाणीपुरवठा करणे.

यासाठी लागणा-या निधीची मागणी, हाती घ्यावयाच्या कामांचा सविस्तर तपशिल देऊन जिल्हाधि-यांनी विभागीय आयुक्तांकडे करावी.

(ब) खालील उपाययोजनांसाठी शासनाच्या पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून स्वतंत्र योजनेतर तरतूब लेखाशिर्ष "२२१५-पाणी पुरवठा व स्वच्छता" खाली जिल्हाधिका-यांना विभागीय आयुक्तां कडे स्वतंत्रपणे उपलब्ध करून देण्यात येईल:-

- (१) विघन विहिरी घेणे.
- (२) नळ योजनांची विशेष दुरुस्ती करणे.
- (३) विघन विहिरींची विशेष दुरुस्ती करणे.
- (४) तात्पुरत्या पूरक नळ योजना घेणे.

सदरील योजनांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याची प्रक्रिया खालील प्रमाणे राहील:-

कालावधी निहाय टंचाई कृती आराखडा तयार झाल्यानंतर जिल्हाधिका-यांनी सोबतच्या निधी मागणी प्रपत्र क्रमांक I ते IV मध्ये तपशिलवार माहिती पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाकडे विभागीय आयुक्तांकडे पाठवून निधीची मागणी करावी. त्या मागणीचा विचार करून शासनाकडून विभागीय आयुक्तांकडे आवश्यक तो योजनेतून निधी जिल्हाधिका-यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. मात्र विघन विहिरीसाठी आवश्यक अनुदान परस्पर संचालक, मूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे यांच्याकडे सुपूर्द करण्यात येईल.

(V) टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट गावांत/वाड्यांत सार्वजनिक उद्भव असल्यास पाणीपुरवठा योजनांच्या उद्भवात पाणी टिकवून ठेवण्याच्या दृष्टीने शक्य असेल तेथे जाकेट- वेल्स, ट्रेंच-कम-बोअरपेल यासारख्या जलसंधारणानाच्या अपारंपारिक योजना मूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणेने तातडीने हाती घ्याव्यात. यासाठी लागणारा अतिरिक्त निधी संचालक, मूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे यांना मागणीनुसार शासनाकडून उपलब्ध करून देण्यात येईल. संचालक, मूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे यांना एकेका गावासाठी रुपये २ लाख खर्चाच्या धर्मावधेपर्यंत अशा अपारंपारिक उपाययोजना मंजूर करण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.

एच-1243(ब)(1200-2-99)5.

(VI) ग्रामीण भागात पिण्याच्या पाण्याच्या टंचाई निवारणार्थ घ्यावयाच्या उपाययोजनांसाठी उद्देश उन्हाळ्यातील टंचाईच्या कालावधीत जनतेला पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून द्यावयाचे असल्याने टंचाई कृती आराखड्यातील उपाययोजना, जुलैस लासवायक करण्याच्या दृष्टीने वेळीच पूर्ण होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे मंजूरी दिलेल्या तथापि सरवर्षी ३० जून पूर्वी पूर्ण न झालेल्या उपाययोजनांची मंजूरी शासनाने विशिष्ट मुदतीचे आदेश दिले नसल्यास व्यपगत होईल.

वरीलप्रमाणे टंचाई निवारणार्थ उपाययोजना घेतांना त्यासाठी उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या निधीचा विनियोग योग्य प्रकारे होत असल्याची व या उपाययोजनांमुळे संबंधित गावांत/वाड्यांत खरोखर पाणी मिळत असल्याची दस्तता जिल्हाधिकारी व जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी. या करिता जिल्हाधिकारी व जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी एक किंवा आवश्यकतेनुसार अधिक तपासणी पथके गठीत करून या पथकांकरवी वेळोवेळी क्षेत्रीय तपासण्या करून घ्याव्यात. याशिवाय विभागीय आयुक्तांनी देखील विभागीय स्तरावरून टंचाई कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीवर कडक पर्यवेक्षण करण्याच्या दृष्टीने विभागीय स्तरावर स्वतंत्र तपासणी पथक स्थापन करावे व एगांच्या माध्यमातून टंचाई कार्यक्रम व्यवस्थितपणे राबविण्यात येत आहे किंवा कसे याची खात्री करावी व निधीचा दुरुपयोग होत असल्याचे आढळून आल्यास, संबंधितांवर कारवाई करावी/प्रस्तावित करावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नाणंने,

(र.न.देशमुख)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव
- ३) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ४) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
- ५) प्रधानसचिव, वित्त विभाग
- ६) सचिव, नियोजन विभाग
- ७) सचिव, महसूल व घन विभाग, (मदत कार्य व पुनर्वसन)
- ८) सचिव, आदिवासी विकास विभाग
- ९) सचिव, (जलसंधारण), ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
- १०) सचिव, (ग्रामविकास) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग
- ११) सर्व विभागीय आयुक्त
- १२) सर्व जिल्हाधिकारी
- १३) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- १४) सदस्य सचिव महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण, मुंबई.

१. गावाचे/शाडीचे नांव :-

तालुका :-

जिल्हा :-

लोकसंख्या :-

२. अस्तित्वात असलेले पाण्याचे साधे उद्भव (साध्या विहिरी)

अ) सार्वजनिक विहिरी (सर्व)

१. जागेचे वर्णन

२. खोली

३. पाण्याची स्थिर पातळी

४. विहिरीच्या तळाशी असलेल्या खडकाचा प्रकार

५. ब्लास्टिंग करून विहीर खोल करण्यात आली आहे किंवा करता येईल का, ब्लास्टिंगने विहिरीत पाण्याचे प्रमाण वाढेल काय ? तसे असल्यास शिफारस घ्यावी.

६. गाळ काढून विहिरीतून पुरेसे पाणी उपलब्ध होऊ शकेल काय ?

ब) घरि, यस्तीत आणि आदिवासी यस्तीत असलेल्या विहिरींची स्थिती.

३. अस्तित्वात असलेली नळ पाणी पुरवठा योजना :-

अ) नळ योजना सध्या चालू स्थितीत आहे काय ?

ब) नळ पाणी पुरवठा योजनेसाठी पाण्याचा उगम काय ?

क) उद्भवाचे स्थळाजवळ नाला/पाझर तलाव

इत्यादिचा कायदा आहे का ?

ड) पाणी पुरवठा योजनेच्या विहिरीचे पाणी टंचाई

कालावधीत पुरेसे पडेल काय

(i) विहिरीचे तळातील खडकाचा प्रकार

(ii) उद्भव विहिरीची खोली वाढवून/गाळ काढून पुरेसे पाणी

प्राप्त होऊ शकेल काय ?

(iii) पर्यायी उद्भव (खाजगी/शासकीय) उपलब्ध आहे काय ?

असल्यास त्यावरून तात्पुरती पूरक नळयोजना घेऊन अस्तित्वात

असलेल्या मूळ नळ योजनेवरून परेसा पाणी पुरवठा करता

येईल काय ?

इ) सद्यस्थितीत ग्रामस्थ कोठून पाणी घेतात,

फ) नळ पाणी पुरवठा योजनेचा विद्युतपंप चालू आहे काय ?

असल्यास, किती तास चालतो.

ग) नळ योजना सध्या नादुरुस्त असल्यास त्यास सत्वर दुरुस्त

करण पुरेसे पाणी उपलब्ध होऊ शकेल काय ?

(४) खाजगी विहीर :-

(अ) गावास दारमाही पाणी टिकणारी व टंचाई कालावधीत सुध्दा

१४-1243(ब); 200-2-99)४.

1012/1001

पुरेसे पाणी देणारी खाजगी विहिर अस्तित्वात आहे काय ?

(ब) असल्यास, त्यास अधिग्रहीत करून पुरेसे पाणी मिळू शकेल काय ?

(५) अस्तित्वात असलेल्या सर्व विंघण विहिरी वरील हातपंप किंवा विद्युतपंप यांची स्वतः पाहिल्यानुसार परिस्थिती.

(अ) सध्या अस्तित्वात असलेल्या विंघण विहिरींची संख्या

(ब) त्यापैकी चालू विंघण विहिरींची संख्या व प्रत्येकाची ताशी क्षमता

(क) नादुरुस्त विंघण विहिरी सत्वर दुरुस्त करता येईल काय ?

(ड) पंप चालू असताना कनेक्टिंग रॉडचा आवाज होतो का ?

(इ) विंघण विहिरींची पाहणी केली त्यावेळी पाण्याची पातळी

(फ) पाण्याची स्थिर पातळी.

(म) हातपंपासाठी किंवा विद्युतपंपासाठी दुरुस्ती आवश्यक

(न) नादुरुस्त विंघण विहिरींची दुरुस्ती करून सभाष्य टंचाईस तोंड देता येईल काय ?

(६) खाजगी विहिर :-

(अ) गावास बारमाही पाणी टिकवणारी व टंचाई कालावधीत सुध्या

पुरेसे पाणी देणारी खाजगी विहिर अस्तित्वात आहे काय ?

(ब) असल्यास, त्यास अधिग्रहीत करून पुरेसे पाणी मिळू शकेल काय ?

(७) अस्तित्वात असलेल्या सर्व विंघण विहिरी वरील हातपंप किंवा विद्युतपंप यांची स्वतः पाहिल्यानुसार परिस्थिती.

(अ) सध्या अस्तित्वात असलेल्या विंघण विहिरींची संख्या

(ब) त्यापैकी चालू विंघण विहिरींची संख्या व प्रत्येकाची ताशी क्षमता

(क) नादुरुस्त विंघण विहिरी सत्वर दुरुस्त करता येईल काय ?

(ड) पंप चालू असताना कनेक्टिंग रॉडचा आवाज होतो का ?

(इ) विंघण विहिरींची पाहणी केली त्यावेळी पाण्याची पातळी

(फ) पाण्याची स्थिर पातळी.

(म) हातपंपासाठी किंवा विद्युतपंपासाठी दुरुस्ती आवश्यक

असल्यास त्याचा तपशील

(उदा. वाशर जाग झाले आहे काय ? जी.आय.पाईप/रॉडलाईन अवस्थित आहे का/ पंप चालू असताना कनेक्टिंग रॉडचा आवाज होतो का, इत्यादी)

(न) नादुरुस्त विंघण विहिरींची दुरुस्ती करून सभाष्य टंचाईस तोंड देता येईल काय ?

(६) (अ) संबंधित गावात/वाड्यात सध्या प्रगतीपद्धतीवरील नळ पाणी

पुरवठा योजना/साध्य विहिरी आदेत काय ? (असल्यास त्याचा तपशील व योजना पूर्ण होण्याचा संभाव्य कालावधी)

(ब) गावात/वाड्यात पाणी टंचाई भासण्यापूर्वी सदर प्रगतीपद्धतीवरील योजना पूर्ण करणे शक्य आहे काय

17

शिफारस

उपरोक्त अस्तित्वात असलेल्या व प्रगतीपथावरील पिण्याच्या पाण्याच्या योजनांची प्रत्यक्ष तपासणी केली असता उपलब्ध पाणी पुरवठा साधनातून (मळ पाणी पुरवठा योजनांद्वारे/चिठिरीद्वारे/ठात पंपाद्वारे) होत असलेल्या पाण्याचा पुरवठा गावांच्या/वाडीच्या लोकसंख्येला पुरेसा वाटतो/वाटत नाही, त्यामुळे त्या गावात/पस्तीस टंचाई निवारणार्थ उपाययोजना घेण्याची गरज आहे/नाही. (*)

गावातील/वाडीतील पाणी पुरवठा साधनांच्या सद्यस्थितीचा व सौंड द्यावयाच्या टंचाई कालावधीचा विचार करता संभाव्य टंचाई निवारक उपाय योजनांपैकी हेथे —————
 ————— घेणे ही किमान खर्चाची उपाययोजना राहिल.

दिनांक :-

सहाय्यक भूवैज्ञानिक,
 भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा
 जिल्हा :-

सहाय्यक भूवैज्ञानिकांनी घरील प्रकारे केलेल्या शिफारशींशी भी सहमत आहे.

दिनांक :-

(१) सहस्रीजदार, तालुका

(२) गट विकास अधिकारी,
 पंचायत समिती —————

(टिप :- (*) टंचाई निवारणार्थ उपाययोजनांची गरज नसल्यास पुढचा मजकूर खोडावा)

१९

प्रपत्र - क

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, मीजे —————, ता. ————— जिल्हा —————

येथील नळ पाणी पुरवठा योजनेच्या विशेष दुरुस्तीचे काम टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट असून सदर काम "जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधी" तून घेणे जिल्हा परिषदेला निधी अभावी शक्य नाही. म्हणूनच सदर काम टंचाई कार्यक्रमासाठी जिल्हाधिका-यांकडे पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने उपलब्ध केलेल्या स्वतंत्र योजनेतर तरतूदीतून मजुरीसाठी प्रसिद्धित करण्यात येत आहे.

दिनांक :-

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद.

एच-१२४३(५)(१२००-२-९९)११

प्रपत्र-३

अ.क्र. नळ योजनेचा

प्रकार

हस्तांतरित/
अहस्तांतरित

टंचार्ड कृती अग्राहकस्य संप्रतिष्ट भाषा/भाड्यात नळ पम्पी पुरवठा योजनाच्या शिरोष दुरुस्तीची प्रक्रिया.
उप्या निधीतून विशेष दुरुस्तीची कामे करायच्याची प्रशासकीय मंजूरी विशेष दुरुस्तीची कार्यवाही ज्या जाहेत त्याचा तपशील देणारे प्रधिकारी नॉय यंत्रणेद्वारे करावयाची आहे तिचे

१. २. ३. ४. ५. ६.

१) स्थानिक स्तर

हस्तांतरित वा
अहस्तांतरित

प्रथमतः

जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधीतून

जिल्हा परिषदेकडून
सधन अधिकारी

जिल्हा परिषद

नंतर :-

पाणी पुरवठा व स्वच्छता

विभागाकरून उपलब्ध होणा-या

योजनेवर अनुदानातून

-जिल्हाधिकारी
(रु.५ लाखापर्यंत)

-विभागीय आयुक्त
(रु.५ लाखाचे परे)

जिल्हा परिषद

२) राज्य स्तर

हस्तांतरित

प्रथमतः

जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधीतून

जिल्हा परिषदेकडून
सधन अधिकारी

जिल्हा परिषद

नंतर :-

पाणी पुरवठा व स्वच्छता

विभागाकरून उपलब्ध होणा-या

योजनेवर अनुदानातून

-जिल्हाधिकारी
(रु.५ लाखापर्यंत)

-विभागीय आयुक्त
(रु.५ लाखाचे परे)

जिल्हा परिषद

१.	२.	३.	४.	५.	६.
	अहस्तांतरित (मात्र पूर्ण योजना)	प्रथमतः	जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधीतून नंतर :-	जिल्हा परिषदेअंतर्गत सक्षम अधिकारी	संबंधित महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग
			पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून उपलब्ध होणा-या योजनेतर अनुदानातून	-जिल्हाधिकारी (रु. ५ लाखांपर्यंत) -विभागीय आयुक्त (रु. ५ लाखांचे वर)	संबंधित महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग
	अहस्तांतरित (मात्र अपूर्ण योजना)		पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून उपलब्ध होणा-या योजनेतर अनुदानातून	-जिल्हाधिकारी (रु. ५ लाखांपर्यंत) -विभागीय आयुक्त (रु. ५ लाखांचे वर)	संबंधित महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग

23

प्रपत्र -ई

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, मीजे-----,ता-----जिल्हा-----

येथील विधण विहिरीच्या विषय दुरुस्तीचे काम टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट असून सदर काम "जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधी/ जिल्हा परिषदेच्या स्वतःच्या निधी" तून घेणे जिल्हा परिषदेला निधी अभावी शक्य नाही. म्हणूनच सदर काम टंचाई कार्यक्रमासाठी जिल्हाविका-यांकडे पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने उपलब्ध केलेल्या स्वतंत्र योजनेतर तरतूदीतून मंजूरीसाठी प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

दिनांक :-

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद.

टंचाई कृती आराखडा (काढावडो) (आर्थिक वर्ष निहाळ)

निवी भागणी प्रपत्र- I (नल् योजनाची विज्ञेय दुरुस्ती)

एच-1243(ब)(1200-2-99)13

टंचाई कृती आराखड्यांमधील		कृती आराखड्यात समाविष्ट सभाष्ट	टंचाईच्या गावांमधील/वाड्यांपैकी ज्या ठिकाणी प्रत्येक योजनेची विशेष दुरुस्ती प्रस्तावित आहे अशा गावांची/वाड्यांची संख्या	एकूण विशेष दुरुस्ती करायच्या नळ योजनांची संख्या	एकूण योजनेची संख्या	एकूण योजनेची संख्या	एकूण योजनेची संख्या	एकूण योजनेची संख्या
गावे	वाड्या	गावे	वाड्या	राज्यस्तर	स्थानिकस्तर	एकूण	राज्यस्तर	स्थानिकस्तर

जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निवीतून घेता येतील अशी

मळ योजनांची विशेष दुरुस्तीची कामे

पाणी पुरवठा व रचवळता विभागकडून नळ योजनेच्या

विशेष दुरुस्तीसाठी आवश्यक योजनेचे तरतु

राज्यस्तर	स्थानिकस्तर	एकूण	राज्यस्तर	स्थानिकस्तर	एकूण	राज्यस्तर	स्थानिकस्तर	एकूण

टंचाई कृती आराखडा (कालावधी :-----)

(आर्थिक वर्ष निहाय)

निधी मागणी प्रपत्र-II (विद्यमान विहिरीची विशेष दुरुस्ती)

जिल्हा	टंचाई कृती आराखड्यामधील सभासद याणी टंचाईची एकूण गांवे/वाड्या	टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट सभासद टंचाईच्या गावांमधील/वाड्यांमधील ज्या ठिकाणी विद्यमान विहिरीची विशेष दुरुस्ती प्रस्तावित आहे अशा गावांची/वाड्यांची संख्या	एकूण विशेष दुरुस्ती करवायच्या विधण विहिरींची संख्या	अदाखलपत्रकीय किंमत
गावे	वाड्या	गावे	वाड्या	

26

पाणी पुरवठा व साधना विभागाकडून विधण विहिरीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी आवश्यक योजनेवर तरतुद.

जिल्हा परिषदेस त्याच्या उत्पन्नातून / जिल्हा देखाभाल व दुरुस्ती निधीतून हाती घेता येतील अशी विधण विहिरीची विशेष दुरुस्तीची कार्ये

संख्या	अदाखलपत्र किंमत
--------	-----------------

887/98

टंचाई कंती अपराखडा (जलावक्री : —————)
(आर्थिक वर्ष निहाय)
निधी मागणी क्रम-11। (विषय विहिरी कार्यक्रम)

जिल्हा -

टंचाई कृती अपराखड्यात समाविष्ट संभाष्य टंचाईप्रसव असलेल्या गावांची/वाड्यांची एकूण संख्या		टंचाई कृती अपराखड्यात समाविष्ट संभाष्य टंचाईच्या गावांपकी/वाड्यांपकी नवीन विषय विहिरीद्वारा टंचाई निवारण होण-या गावांची/वाड्यांची संख्या		टंचाई कृती अपराखड्यात प्रस्तावित नवीन विषय विहिरी	
गावे	वाड्या	गावे	वाड्या	संख्या	किंमत

सदर प्रस्तावित विषय विहिरीपकी जिल्ह्यास प्राचीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमासाठी उपलब्ध योजनांतर्गत तरतुदीनुव/स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत तरतुदीनुव देता येणे शक्य असलेल्या विषय विहिरीचा उपशीत.

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागकडून उपलब्ध होण-या तरतुदीनुव व्यापक विषय विहिरी.

किमान गरजा कार्यक्रम	वर्तमान, पाणी पुरवठा कार्यक्रम	स्थानिक विकास कार्यक्रम		संख्या	आवश्यक अनुदान
संख्या	किंमत	संख्या	किंमत		

टंचाई कृती आराखडा (कातावर्त: -----)

(आर्थिक वर्ष निहाय)

निधी मगणी प्रपत्र-IV (सक्षरता पुरवठे मळ योजना)

जिल्हा -

टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट समाख टंचाईप्रस्त असलेला गावांती/वाड्यांची एकूण संख्या		टंचाई कृती आराखड्यात समाविष्ट संभाव्य टंचाईच्या गावांची/वाड्यांची सक्षरता पुरवठे मळ योजनांद्वारा टंचाई नियामक हंगाम-२ गावांची/वाड्यांची संख्या		टंचाई कृती आराखड्यात सक्षरता पुरवठे मळ योजनांद्वारा पुरवठा ये स्याल्ल्या निमाणाकडून आवश्यक योजनेतर अनुदान	
गावे	वाड्या	गावे	वाड्या	सक्षरता	विलंब